

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และที่ตั้งของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2561 ได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จำนวน 277 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดจันทบุรี จำนวน 286 คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดตราด จำนวน 427 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 990 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2561 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan.1970 : 607 - 610) ได้ 277 ตัวอย่างในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้เพื่อความคลาดเคลื่อนไว้ 10 % จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 305 ตัวอย่าง และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการแบ่ง หลังจากนั้นคัดเลือกครูของแต่ละที่ตั้งของสถานศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และที่ตั้งของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด มีลักษณะของ เครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยกำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และที่ตั้งของสถานศึกษา โดยหาร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยการทดสอบค่าที (t - test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของ LSD

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 และผู้ชาย จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์มาก จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 51.80 และประสบการณ์น้อย จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 48.20 ที่ตั้งของสถานศึกษาส่วนใหญ่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตราด จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองมา คือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจันทบุรี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 28.90 และสุดท้ายสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาระยอง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 27.90

2. คุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน

3. การเปรียบเทียบคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และที่ตั้งของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านงานวัดผลและประเมินผล 2) ด้านงานสื่อการเรียนการสอน 3) ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และ 4) ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ได้ผ่านการอบรมกรมอาชีวศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง อีกทั้งก่อนดำรงตำแหน่งสายบริหาร ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากคู่มือการบริหารสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา จึงสามารถนำความรู้จากการอบรมสัมมนาโดยเฉพาะทางด้านวิชาการ การศึกษาจากคู่มือมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานวิชาการให้

ดีขึ้นกว่าเดิม จึงมีคุณภาพ การปฏิบัติงานวิชาการอย่างชัดเจน จึงทำคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสันติ บุญภิรมย์ (2553 : 20) กล่าวว่า สถานศึกษามีกลไกควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ จะได้มีทิศทางพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจน และไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก และสอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 15) กล่าวว่า สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของจิระวรรณ บุญปลอด (2553 : 82) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะทางวิชาการของครู โรงเรียนในสังกัดเทศบาลสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะทางวิชาการของครูในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรภพ ไพรวัลย์ (2558 : 120) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีพฤติกรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐสยาม วงษ์ชัย (2559 : 71) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของครู อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์ โดยรวมมีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเชสเตอร์ (Chester. 1996 : 286 อ้างถึงในวิทยา ดวงสินธุ์. 2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการบริหารวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศของสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีสมรรถภาพสูง แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของญาณพิพัทธ์ โกมลพันธุ์ (2553 : 82) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเพศ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจากการบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา และจุดประสงค์หลักของการจัดตั้งสถานศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนากำลังคน ซึ่งมาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น จะทราบได้จากผลการพิจารณาผลงานทางวิชาการ ดังนั้นจึงทำให้ครูทั้งเพศชาย เพศหญิง ประสบการณ์ หรือแม้กระทั่งสอนอยู่สถานที่แห่งไหน ก็มีความคิดที่ใกล้เคียงกัน ประกอบผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการอบรมและสัมมนาทางด้านวิชาการแก่ครูอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา จึงทำให้ครู มีความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาท และหน้าที่ของตนอย่างดี และได้มีการประเมินสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อปรับปรุงมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเสมอ เหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน และสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บราวน์ (Brown, 1974 : 256) ที่กล่าวว่า การพัฒนางานสถานศึกษา ทุกด้านจะต้องอาศัยครูทุกคนให้รู้ ให้เห็น รับทราบ มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารสถานศึกษา ดังนั้น หากครู ทุกคนได้รับการฝึกอบรมและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา จึงทำให้ครูทั้งเพศชายเพศหญิง ประสบการณ์น้อยและมากหรือจะสอนอยู่ที่ไหน ก็จะมีความคิดเห็น ที่ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาปริยญา เตชปญโญ (ปราบชมพู) (2558 : 71) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่า ครูที่มีเพศ ประสบการณ์ และสถานที่ตั้ง มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ ไพคานาม และไพโรจน์ พรหมมีนตร (2558 : 69) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานของวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของเอี่ยมจิรา เดชกัลยา (2559 : 90) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานวิชาการของครู โรงเรียนในกลุ่มค่ายพระเจ้าตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่าการปฏิบัติงาน วิชาการของครู โรงเรียนในกลุ่มค่ายพระเจ้าตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัย พบว่า ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างการมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างมีคุณภาพ
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกำหนดกฎระเบียบการจ้ดระบบการบริการห้องสมุดให้ได้ มาตรฐานเพื่อไว้บริการให้แก่ักเรียนทุกระดับชั้น
3. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียนทั้งนอกห้องเรียนในห้องเรียนและในห้องสมุดเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยต่อไป และเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอแนะวิธีการวิจัยต่อไป ดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเพียงคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป
2. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเพียงคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ในเชิงปริมาณ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก
3. จากผลการวิจัยพบว่าด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้นในงานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงานห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพต่อไป